

Inrichtings- en Beheerplan Doornse Gat

Eelerwoude

Op weg naar 100% natuurinclusief >

Opdrachtgever:

Paviljoen Doornse Gat BV
De heer B. ter Welle
Heidestein 2B
3971 ND Driebergen Rijsenburg

Opdrachtnemer:

Eelerwoude
[Onze vestigingen](#)
088-1471100
info@eelerwoude.nl
www.eelerwoude.nl

Projectgegevens:

Projectnummer: 203220
Datum: 22-9-2023
Opgesteld: MvA
Status: Definitief
Versie: 2

© 2023 Eelerwoude

Dit rapport is enkelzijdig opgemaakt.

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	4
1.1	Het Doornse Gat	4
1.2	Waarom een inrichtings- en beheerplan	4
2	Huidige situatie	5
2.1	Huidig gebruik.....	5
2.2	Huidige inrichting.....	6
2.3	Huidige staat.....	6
3	Toekomst Doornse Gat	8
3.1	Behouden van huidige voorzieningen	8
3.2	Nieuwe voorzieningen	8
3.3	Uitgangspunten ontwerp.....	9
3.4	Meerwaarde voor het gebied	9
4	Inrichting	11
4.1	Natuurlijke overgangszones en afscheidingen	11
4.2	Solitaire en boomgroepen	11
4.3	Leefgebied zandhagedis	11
4.4	Kruidenrijk grasland	12
4.5	Faunavoorzieningen	12
4.6	Natuur inclusieve maatregelen gebouwen.....	12
4.7	Onverhard terras	12
4.8	LINTverlichting.....	13
4.9	Poelen	13
4.10	Zandhellingen	14
4.11	Trappen en wandelpaden.....	14
4.12	Speeltuin.....	14
4.13	Speelbos	15
4.14	Klimbos	15
4.15	Beleefpad / Blotevoeten pad.....	15
5	Beheer en instandhouding.....	16
5.1	Beheer volgens beeldbestek.....	16
5.2	Natuurlijk beheer	17
5.3	Beheersmaatregelen evenementen	19
6	Bijlagen.....	20

1 Inleiding

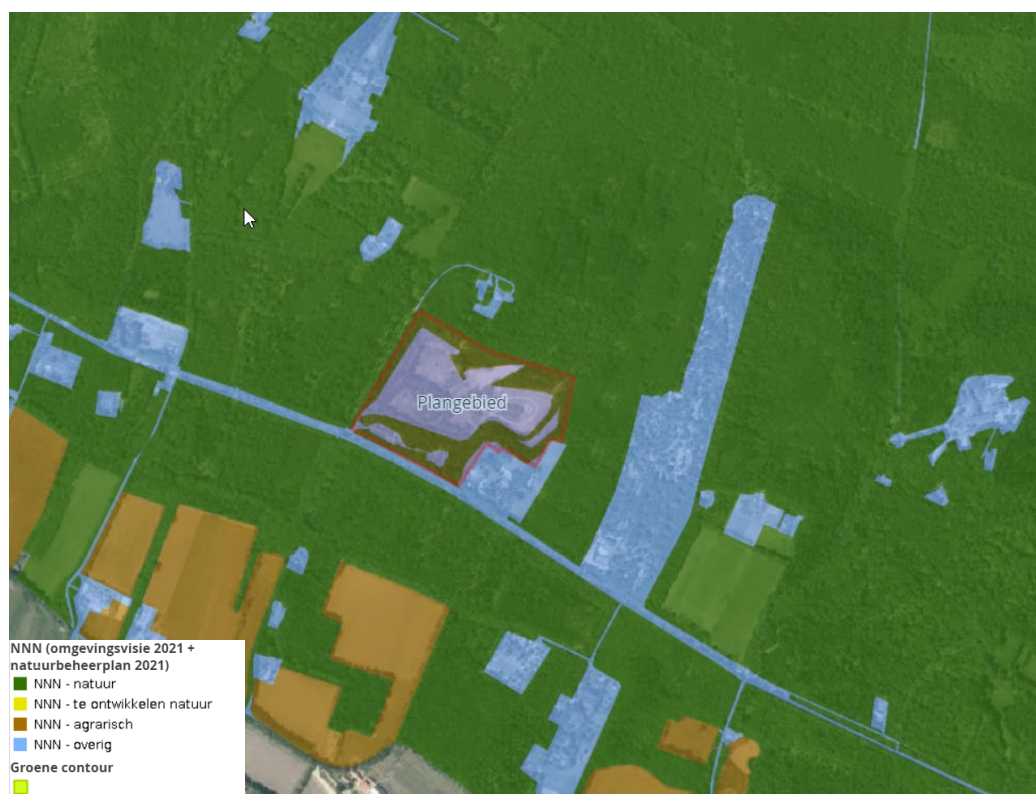
1.1 Het Doornse Gat

Het Doornse Gat is een voormalige zandgroeve in het bosgebied ten oosten van Doorn. Het terrein was jarenlang in beheer bij het Recreatieschap Utrechtse Heuvelrug, Vallei- en Kromme Rijngebied. Per 1 januari 2018 is dit recreatieschap opgeheven en is het terrein overgedragen aan Staatsbosbeheer. De exploitatiekosten zijn daarmee ook voor rekening van de eigenaar. Voor dit dagrecreatieterrein is daarom al in 2012 middels een openbare inschrijving gezocht naar een ondernemer die de ontwikkeling, exploitatie en het beheer op zich wil nemen. Er is een recreatieconcept ontwikkeld dat enerzijds oog heeft voor de aanwezige natuurwaarden, anderzijds voldoende verdien capaciteit genereert om het terrein te kunnen beheren.

1.2 Waarom een inrichtings- en beheerplan

Het Doornse Gat maakt onderdeel uit van het Natuurnetwerk Nederland. Met het mogelijk maken van ontwikkelingen wordt ook geïnvesteerd in meerwaarde voor de natuur. In het inrichting- en beheerplan wordt beschreven op welke wijze het recreatieterrein opnieuw wordt ingericht en hoe er meerwaarde voor de natuur wordt gecreëerd en hoe dit wordt geborgd naar de toekomst. Het plan vormt een bijlage bij het bestemmingsplan 'Doornse Gat, Doorn' 2023.

In de erfpachtovereenkomst die de initiatiefnemer met Staatsbosbeheer is overeengekomen is tevens vastgelegd dat het beheren van het Doornse Gat conform het beeldbestek "tenminste kwaliteit 'C'" opgesteld door RMN 2014 dient te gebeuren. Dit is meegenomen in het beheerplan en wordt in paragraaf 5.1 verder uitgewerkt.

Figuur 1, Begrenzing Natuurnetwerk Nederland

2 Huidige situatie

2.1 Huidig gebruik

Het Doornse Gat ligt in een voormalige zandafgraving en bestaat uit verschillende recreatievelden (zie figuur 2). Naast een spannende zandheuvel zijn er verschillende speelvoorzieningen, picknickbanken en toiletten aanwezig.

Figuur 2, Situatietekening Doornse Gat

Het dagrecreatieterrein heeft ook velden, waar je met je caravan, vouwwagen of tent een dag kan recreëren en waar je ook met de auto mag komen als de slagboom geopend is. In de omliggende bossen zijn gemarkeerde wandel- en ruiterroutes uitgezet.

Het huidige gebruik van Doornse gat is intensieve dagrecreatie, waarbij op dit moment onder andere de volgende gebruikersgroepen gebruik maken van het terrein:

1. Recreatief gebruik – gezinnen, individuen en families
 - Dag – kamperen, feestjes, picknick, BBQ'en, wandelen en fietsen
 - Winter – sleeën
2. Recreatief gebruik – sportclubs en work-outs
3. Evenementen – sportief – educatief – markten/fairs.

2.2 Huidige inrichting

Het terrein is in totaal ongeveer 14 hectare. De huidige inrichting is gebaseerd op de functie als dagrecreatief terrein en dagcamping en heeft de volgende elementen (zie ook figuur 2):

1. Een entree aan de N224 – Leersumsestraatweg 9a
2. Parkeerplaats 78000 x 30000 geschikt voor 150 auto's
3. Een kiosk met een winkelfunctie
4. En de toegangspoort tot het dagrecreatieterrein met de auto
5. Er zijn vijf velden ingericht voor dagrecreatie en evenementen
6. Er zijn vier toiletgebouwen, waarvan er twee sterk verouderd en niet meer in gebruik zijn:
 - Eén toiletgebouw op de heuvel bij veld 1 is ook in slechte staat, maar nog wel bruikbaar
 - Toiletgebouw bij veld drie is gerenoveerd door Staatsbosbeheer in de afgelopen jaren
7. Er is een verharde rondweg door het recreatie terrein en er is een verhard wandelpad vanaf de parkeerplaats met aansluiting op wandelpaden in omliggende bossen
8. Er zijn veertien afvalcontainers met ondergrondse opslag
9. Kleine speeltuin met paar klimtoestellen en 'zandbak'

2.3 Huidige staat

Het recreatie terrein kan wel wat aandacht en liefde gebruiken. Het beheer is de afgelopen jaren geminimaliseerd en vooral gericht op effectiviteit. De grasvelden worden frequent en kort gemaaid en maaisel wordt niet afgevoerd, waardoor veel bloeiende planten geen kans krijgen om zich blijvend te vestigen.

Aan de noordzijde is er momenteel op veel plekken sprake van bodemerosie. Waarbij inmiddels ook bomen, struiken en zelfs verharde wandelpaden worden weggespoeld.

Door beheer dat tekort schiet vestigen zich ook veel exoten op het terrein. In de zuidoost hoek op het hoger gelegen terrein is de Amerikaanse Vogelkers inmiddels te dominant geworden en heeft andere soorten overwoekerd. Op een aantal plekken is de reuzenberenklauw waargenomen.

Voorzieningen die de terreininrichting waarborgen zijn in slechte staat, kapot of verrot. Dit betreft bijvoorbeeld de aanwezige trappen en leuning, de bokken als afscheiding voor de velden of parkeerplaatsen, en ook de picknickbanken moeten allemaal nagekeken worden, bij een deel missen er planken, steken er schroeven uit en zitten er (brand-) gaten in.

De kiosk op de parkeerplaats is oud en vervallen. Er is zijn momenteel geen nutsfaciliteiten aanwezig in het gebouw.

Figuur 3, Achterstallig onderhoud door intensief gebruik

Figuur 4, Beeld huidige staat van onderhoud

3 Toekomst Doornse Gat

Het doel van de ontwikkeling van het Doornse Gat is het maken van een heerlijke plek waar iedereen welkom is en waarin ruimte is voor verschillende doelgroepen om te recreëren met respect en ruimte voor flora en fauna. De ligging van het recreatieterrein in een natuurlijke omgeving is het uitgangspunt voor het recreatieconcept.

3.1 Behouden van huidige voorzieningen

Zoveel mogelijk bestaande voorzieningen worden behouden, gerenoveerd of krijgen een nieuwe bestemming.

1. Parkeerplaats 78000 x 30000 – 150 parkeerplaatsen – Geen uitbreiding
2. Kiosk – winkelfunctie - (bestaand gebouw – handhaven)
3. Drie van de vier bestaande gebouwen (toilet buiten werking) – handhaven 636 x 445. Deze gebouwen kunnen dienst doen als vleermuishotel of broedplaats voor vogels.
4. Eén van de bestaande gebouw (toilet) – uitbreiden van 28,3 m² naar 50 m² – ten behoeve van opslagruimte. EXTRA oppervlakte 21,7 m². Dit gebouw is door Staatsbosbeheer in 2019/2020 gerenoveerd. Er wordt een stuk aangebouwd en bestaande toiletvoorziening wordt opgeheven. Het gebouw
5. Kleine speeltuin op veld 3.

3.2 Nieuwe voorzieningen

Naast de bestaande voorzieningen zijn een aantal nieuwe ontwikkelingen noodzakelijk om het recreatief concept toekomstbestendig te maken.

3.2.1 Horeca gebouw + terras

Bebouwing - verharding:

Horeca pand - het gebouw	352 m ²
Expositie ruimte, incl. toiletgebouw + afsluitplek MTB's	90 m ²
Bijgebouw – naast horecapaviljoen voor opslag	50 m ²
Milieustraat + toegangsweg	215 m ²
Twee kapschuren - op onverhard terras	48 m ²
Hekwerk om milieustraat af te schermen - niet passeerbaar	

3.2.2 Klimbos

Bebouwing:

gebouw ten behoeve van opslag en instructie voor het klimbos
positie: boven op de heuvel – Afmeting: 10 x 7 meter (10000x7000)

3.2.3 Theaterkuil - Openlucht Theater

Bebouwing:

Opslag openlucht theater 10x5 meter 50 m² (10000x5000)
Overkapping openlucht theater
Aan drie zijden open
Afmeting 17 x 10 meter = 170 m² (17000x10000)

LINTverlichting – langs bestaande asfaltweg

3.3 Uitgangspunten ontwerp

De basis voor de inrichting is in de eerste plaats gevormd door een aantal uitgangspunten. Deze zijn enerzijds ruimtelijk van aard en het behoud van bestaande natuurwaarden en anderzijds zijn deze functioneel, bijvoorbeeld het laten staan van toiletgebouwen die dienst gaan doen als vleermuisverblijf.

Het gaat daarbij om:

- Handhaven en uitbreiden leefgebied zandhagedis
- Handhaven van de belangrijkste bestaande solitaire bomen
- Handhaven en uitbreiden van het bestaande bos en struikgewas
- Diversiteit van het terrein met verschillende velden handhaven / versterken
- Afschermen van het zicht op de achterzijde van het restaurant
- Bestaande, natuurlijke hoogteverschillen in het gebied benutten voor klimbos
- Afstemmen gebruik van verschillende doelgroepen en beoogde activiteiten (sporters, dagcamping en wandelaars)

3.4 Meerwaarde voor het gebied

Het Doornse Gat is ca 14 hectare groot. Op het terrein worden de volgende natuurdoeltypen nagestreefd:

- Kruidenrijk en faunairijk grasland
- Dennen- eiken en beukenbos

Daarnaast wordt met de inrichting rekening gehouden met de overgang tussen recreatief terrein en natuurlijke zones. Daarbij gaat het om een zoomvegetatie met inheemse struiken als afscheiding van velden en overgang naar bos waardoor een mantel-zoom situatie ontstaat. Er worden op de laaggelegen grasvelden solitaire bomen en boomgroepen aangelegd.

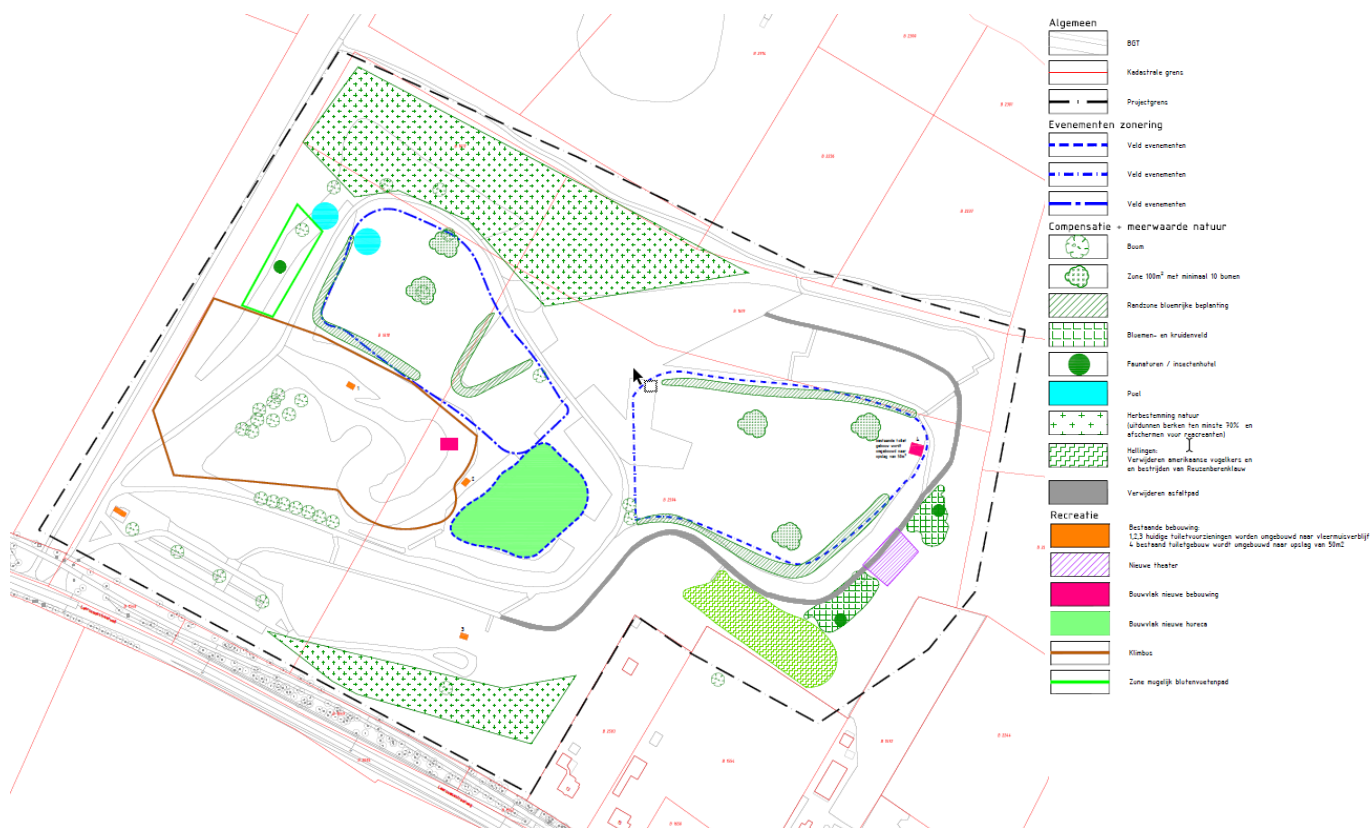
Ook wordt ingezet op de ontwikkeling van leefgebieden. De ecologisch waardevolle noordhelling wordt versterkt ten behoeve van onder andere de zandhagedis. Deze zone wordt onttrokken aan de recreatieve bestemming door hem af te sluiten voor recreanten door een natuurlijke overgangszone met inheems struikgewas.

In de zuidoosthoek vindt een opwaardering van de natuurwaarden plaats, o.a. door het bestrijden van exoten (Amerikaanse Vogelkers). Dit levert direct een meerwaarde voor diversiteit en ecologische opwaardering van het bos en struikgewas.

De huidige grasachtige vegetatie kent weinig ecologische waarde. Door het beheer rond de bestaande intensieve grasvelden extensiever in te richten ontstaat een meer kruidenrijke vegetatie. Deze kruidenrijke vegetatie geeft een natuurlijke overgang van grasveld naar omzoming. Er zal gedifferentieerd worden beheerd waarbij ca. 25% van de vegetatie jaarrond blijft behouden. Hier wordt nader op ingegaan in het beheerplan.

Rond de theaterkuil wordt het bestaande soortenrijke grasland gehandhaafd en versterkt met bloemen en kruiden. Door verschraling (maaien en afvoeren zal het grasland meer bloemen en kruiden gaan bevatten) om dit proces te versnellen zal er eenmalig doorzaai plaatsvinden met een inheems grasmengsel passend bij de bodem en hydrologische situatie. In de volgende hoofdstukken wordt dit nader toegelicht.

Daarnaast wordt door de aanleg van een poel het biotoop van diverse amfibieën versterkt (zie volgende hoofdstukken).

Figuur 5, Toekomstige inrichting (zie bijlage)

4 Inrichting

4.1 Natuurlijke overgangszones en afscheidingen

Hiervoor wordt een mix aangeplant van inheemse (bij voorkeur autochtone) soorten meidoorn, sleedoorn, veld esdoorn, hazelaar. Deze vormen met elkaar een mooie gemixte haag die jaarlijks gesnoeid moet worden.

Veld 4 en 5 krijgen een natuurlijke inrichting.

Langs veld 1 – bij de entree van het laaggelegen grasveld komt een losse haag met boswilg en veldesdoorn.

Bovenaan de parkeerplaats worden op termijn ook de houten afrasteringen vervangen door natuurlijke afscheidingen met meidoorn, sleedoorn en veldesdoorn.

Het gebied ter hoogte van de N225 wat tussen het fietspad – ruiterpad en het wandelpad ligt en nu nog een aantal bankjes en grasveldjes bevat, wordt omgevormd naar natuur. Prikkelraad afrasteringen wordt hier verwijderd, evenals de banken. In deze zone wordt een houtsingel aangeplant bestaande uit inheemse (bij voorkeur autochtone) soorten te denken valt aan: meidoorn, sleedoorn, brem, hondsroos, vuilboom, lijsterbes, berk en hazelaar.

Figuur 6, Voorbeeld houtsingel met boomvormers

4.2 Solitaire en boomgroepen

Om meer schaduwrijke plekken te creëren op het terrein plaatsen we vijf nieuwe boomgroepen van 100 m² met minimaal tien verschillende soorten bomen. Dit worden de inheemse soorten Zwarte els, Ruwe berk, Bos wilg, Grove Den, geplaatst met een plantafstand van 5-10 meter. Er worden minimaal vijftien solitaire bomen (Zwarte els, Ruwe berk, Bos wilg, Grove Den) geplaatst verspreid over het terrein.

4.3 Leefgebied zandhagedis

Om het leefgebied van de zandhagedis in het Doornse Gat te vergroten wordt het westelijke deel van de noordhelling afgesloten voor recreanten. Dit doen we door het aanplanten van een overgangshaag met meidoorn, sleedoorn en veldesdoorn. De huidige bramenvegetatie wordt niet bestreden en krijgt de kans om zich verder uit te breiden tot maximaal 4 meter zodat deze een hindernis vormen maar niet overwoekeren. Door een afwisseling tussen braam, meidoorn, sleedoorn en veldesdoorn wordt een natuurlijke barrière gecreëerd waardoor recreanten de helling niet meer kunnen betreden. De meidoorn en sleedoorn vormen vanaf de verharding een eerste barrière waardoor bramenplukkers worden geweerd.

Daarnaast gaan we op de noordhelling ten minste 70% van het aantal berken uit dunnen en de Amerikaanse vogelkers wordt verwijderd, hierdoor creëren we meer open plekken die door de zon worden beschenen, ten behoeve van de reptielen. Tevens plaatsen we informatieborden over de zandhagedis en zijn leefgebied.

4.4 Kruidenrijk grasland

Op alle grasvelden wordt een randzone van ca. 3 meter niet meer gemaaid, waardoor bloemrijke planten zich kunnen ontwikkelen. Daarbij wordt er een inheems kruidenmengsel geschikt voor zandgrond ingezaaid, Cruydhoeck M1, M5, G1 of vergelijkbaar.

4.4.1 Veld 3 en veld 4

Het bloem en kruidenrijke veld rondom het openlucht theater wordt niet meer intensief gemaaid, maar ingezaaid met een inheems bloemen en kruidenmengsel (Cruydhoeck M1, M5, G1 of vergelijkbaar). Het verharde pad wordt hier ook verwijderd.

4.5 Faunavoorzieningen

4.5.1 Vleermuizen hotel

Drie van de bestaande toiletgebouwtjes worden afgesloten en aan de binnenzijde creëren we een aantal extra hangplekken met behulp van houten planken tegen de binnenwanden. We plaatsen ANS 1 kastjes waar vleermuizen kunnen verblijven.

Figuur 7, vleermuisvoorziening en faunatoren

4.5.2 Faunatoren en middelen

Op het hoger gelegen bloem en kruidenrijke veld rondom het theater plaatsen we twee faunavoorzieningen met natuurlijke materialen, hout, steen en zand. De derde wordt geplaatst in het gebied waar een blote voetenpad wordt gemaakt, in het rustige deel in het oostelijke deel van het gebied. Deze voorzieningen voorzien in gelegenheid om te nesten voor verschillende insecten en vogels.

4.6 Natuur inclusieve maatregelen gebouwen

Bij het ontwerp van de gebouwen worden natuurinclusieve maatregelen meegenomen. Hierbij denken we aan nestmogelijkheden voor vogels en vleermuizen. Daken waarin sedum wordt verwerkt of kruidenrijke grasdaken en regenwateropvang.

4.7 Onverhard terras

Het terras behorend bij het horecagebouw blijft onverhard, zodat het regenwater direct de bodem in kan zakken. En gedurende de verschillende seizoenen biedt het plek waar insecten, vogels, vlinders en egels kunnen rondscharrelen.

4.8 LINTverlichting

Op het terrein wordt langs de verharde rondweg ten behoeve van de veiligheid verlichting geplaatst. Hierbij maken we gebruik van grondgerichte, niet naar de omgeving uitstralende en roodkleurige verlichting (uit onderzoek is gebleken dat roodkleurige verlichting de minste verstoring voor foeragerende vleermuizen oplevert).

4.9 Poelen

Een poel is een natuurelement dat niet aansluit op een waterloop/sloot en gevoed wordt door grond- en/of regenwater en waarvan in de winterperiode het natte oppervlakte in principe voor tenminste 70% bestaat uit open water.

Op advies van Achterberg Ecologie die het Natuurwaardenonderzoek herontwikkeling en exploitatie Doornse Gat heeft uitgevoerd, nemen we in ons inrichtingsplan twee poelen op.

De poelen worden elk ca. 175 m² groot en krijgen aan de noordzijde, waarop de zon het grootste deel van het dag schijnt, een flauw talud. Het diepste punt van de poel ligt onder het grondwaterniveau (winter). Om het water op de zandgrond en met de steeds langer aanhoudende droge perioden zo lang mogelijk vast te houden, brengen we een bodemlaag aan van leemhoudende grond.

Hierdoor proberen we op natuurlijke wijze het water zo lang mogelijk in de poel te houden in droge maanden. We kunnen echter op deze grond niet voorkomen dat de poel enkele perioden in het jaar zonder water komt te staan. Door het verschil in reliëf en hydrologische omstandigheden ontstaat er een gevarieerd leefgebied voor diverse soorten.

Rondom de poel creëren we met de vrijgekomen grond een natuurlijke wal/ talud wat weer wordt ingezaaid met kruidenrijke grassen, varens en andere inheemse planten die goed gedijen bij water. Om de poelen niet toegankelijk te maken voor publiek (en honden) zal er een raster worden geplaatst. Dit raster is wel passeerbaar voor kleine dieren.

Figuur 8, Referentiebeeld Poel

4.10 Zandhellingen

Er is één grote zandhelling in het gebied die gebruikt wordt om te sporten, spelen en recreëren. Deze wordt ook als zodanig in stand gehouden. Ten westen van de grote zandhelling wordt het gebied afgesloten voor recreanten, hier ontstaat door uitspoeling al een nieuwe zandhelling. Deze wordt afgesloten voor recreanten en wordt toegevoegd aan het leefgebied van de zandhagedis.

In de uiterste hoek aan de Noordoost zijde ontstaat door uitspoeling een nieuwe zandhelling.

We verwijderen het verharde wandelpad halverwege deze helling en creëren aan de bovenzijde in samenwerking met Natuurmonumenten een andere afwatering. Verder laten we deze zandhelling mogelijk nog iets uitbreiden zodat er ook in deze hoek van het terrein een versterking is van de diversiteit en plaats biedt aan verschillende diersoorten.

Figuur 9, Af te sluiten zandhelling

Figuur 10, Zandhellingen, wandelpaden en trappen worden aangepakt om kwaliteit te verbeteren

4.11 Trappen en wandelpaden

In verband met de compensatie NNN wordt er een verhard wandelpad weggehaald. De wandelroute wordt omgeleid via bestaande trap, langs het beoogde horecagebouw, door naar veld 3 waar een trap omhoog aansluiting biedt bij de wandelroute richting de Kaapse bossen.

Door het verwijderen van het wandelpad worden een aantal trappen in het gebied overbodig, deze worden om die reden verwijderd.

De trap die voor wandelaars/ voetgangers toegang tot het lager gelegen gebied geeft vanaf de parkeerplaats wordt nagekeken en de houten afrasteringen waar nodig vervangen.

4.12 Speeltuin

Op veld 3 is een kleine speeltuin ingericht met wat klimtoestellen en een zandbak. Afhankelijk van de keuringsrapporten wordt besloten om deze te behouden of te vervangen door natuurlijke speelvoorzieningen met een duurzaam karakter passend in de natuur (geen kunststof, plastic en zo min mogelijk metaal)

4.13 Speelbos

Op en rondom de centrale heuvel in het gebied bevindt zich nu al een speelheuvel, deze willen we behouden en mogelijk versterken met aantal natuurlijke objecten waar kinderen naar hartenlust kunnen spelen in de natuur. Lekker spelen in de natuur. In bomen klimmen, hutten bouwen, kliederen met water. Er zijn steeds minder plekken waar dat kan. Her en der in Nederland zijn stukken natuur ingericht waar kinderen zich wél kunnen uitleven en waar ze spelenderwijs de geheimen van de natuur kunnen ontdekken. Dat zijn de speelbossen en deze zijn gratis toegankelijk. In het Doornse gat dagen we je uit om te klimmen en klauteren, spelen met water, hutten bouwen of gewoon genieten van alles wat je ziet, ruikt, voelt. Midden in de natuur!” Uitgangspunt is dat we iedereen zoveel mogelijk uitdagen om te spelen in en met de bestaande natuur. In het bos vindt je alle materialen om je eigen hut te bouwen.

Figuur 12, Speelbos

4.14 Klimbos

Op en rondom de centraal gelegen speelheuvel willen we een ‘klimbos’ realiseren. Waarin meerdere routes met behulp van touwen, kabels en (houten) platforms worden uitgezet door de aanwezige bomen en geplaatste palen. Daarbij maken we gebruik van het natuurlijke verloop van het terrein om één of meerdere kabelbanen van het hoogste punt met schuin aflopende kabel (waarlangs men hangend aan een katrol naar beneden kan suizen) naar het lager gelegen punt aan te leggen.

Voordat we de routes gaan aanleggen wordt er met behulp en advies van een ecooloog gekeken naar routes die geen verstoring opleveren voor de aanwezige vogels, nesten, holtes en andere dieren. De aanleg zal niet plaatsvinden tijdens het broedseizoen en er worden geen bomen voor gekapt. Door gebruik te maken van de natuurlijke hoogte verschillen, open plekken en bestaande fundering van de oude uitkijktoren wordt optimaal rekening gehouden met het voorkomen van verstoring.

4.15 Beleefpad / Blotevoeten pad

Wij leven in een tijd waarin lekker en gezond niet meer volstaat. Wij willen weer echt iets beleven, uitgedaagd worden. Een beleef pad is zo’n belevenis. Het is een uitdaging voor jong en oud, voor lichaam en geest. Op het beleving pad kun je (met je blote voeten) de bijzondere prikkels van houten palen, stenen, boomsnippers, gras, leem en water voelen op een speciaal aangelegd pad. De manier voor jong en oud om de natuur te beleven en een voetenmassage te ontvangen van moeder natuur.

In het westelijke deel van het Doornse gat willen we daarom een route aanleggen met verschillende materialen als ondergrond. Van zand tot houtsnippers, van schelpen, grind tot modder, boomstammen, leem, mos en gras.

Figuur 13, Beleef pad

5 Beheer en instandhouding

5.1 Beheer volgens beeldbestek

Een deugdelijk beheer is noodzakelijk voor het ontwikkelen en in standhouden van de natuurwaarden in het Doornse Gat. In deze paragraaf wordt per natuurtype en landschapselement het beheer in hoofdlijnen beschreven. Hierbij verwijzen we ook naar het beeldbestek opgesteld door RMN 2014, op basis waarvan Staatsbosbeheer als grondeigenaar beheersmaatregelen en eisen aan de erfpachter heeft opgelegd. Waarbij erfpachter tenminste moet voldoen aan kwaliteit 'C'.

5.1.1 Groen recreatief gras – kwaliteit C

Ondergrond	Lengte gras	Bijmaaien objecten
 % voorkomen oneffenheden: ≤ 30% stuks per 100m2: ≤ 20 diameter: ≤ 700 mm diepte t.o.v. maaiveid: ≤ 150 mm Er zijn redelijk veel oneffenheden aanwezig op het gras.	 Lengte gras: >50 en ≤ 120mm Het gras is niet kort, maar ziet er nog voldoende uit, maar functioneert matig.	 Verschil in lengte: ≤ 60 mm Het gras rond obstakels is niet gelijk geknipt met het gras. Het verschil is redelijk groot

5.1.2 Groen beplanting

Snoeibeeld haag	Haag – onkruid
 gemiddelde lengte uitlopers: ≤ 30 cm per 100 m¹ max. lengte uitgroeiende uitlopers: ≤ 50 cm per 100 m¹ De strakke lijnen van de haag zijn niet meer zichtbaar. Er steken redelijk veel kleine uitlopers uit de haag.	 % onkruid in de haagvoet: ≤ 50% Hoogte onkruid: ≤ 0,50m De haagvoet ziet er onverzorgd uit. Er is veel onkruid aanwezig. Het onkruid staat redelijk hoog en vormt bijna een gesloten zode.

5.1.3 Reiniging

Conform de overeenkomst vanuit voormalig Recreatieschap Midden Nederland en de overeenkomst die initiatiefnemer als erfpachter met Staatsbosbeheer heeft moet minimaal worden voldaan aan niveau C. Vanuit onze visie en betrokkenheid bij de natuur, de uitstraling die het gebied moet hebben op bezoekers is het niet wenselijk dat er afval naast bakken ligt. Daarom wordt er ook dagelijks zwerfafval opgeruimd en worden de afvalbakken tijdig geledigd.

Afvalbakken	Zwerfafval	Natuurlijk afval
 percentage afval in bak: $\leq 90\%$ De afvalbak is bijna vol.	 stuks fijn vuil: $\leq 20\text{st./ } 100\text{m}^2$ stuks grof vuil: $\leq 20\text{st./ } 100\text{m}^2$ Er ligt redelijk veel zwerfafval op de straat.	 bedekkingsgraad: $\leq 20\%$ per 100 m^2 dikte bladpakket: max. 25 mm maximaal aaneengesloten oppervlak: $\leq 20\text{ m}^2$ Er is redelijk veel bladafval/bloesem.

5.2 Natuurlijk beheer

5.2.1 Kruiden- en faunairijk grasland

Door het beheer extensief uit te voeren kan een divers bloem- en kruidenrijk grasland ontstaan. Het grasland zal tenminste 2x jaarlijks worden gemaaid, rond 15 juni en bij voorkeur eind september. Door laat in de zomer te maaien krijgen meerdere soorten meer ruimte om hun zaden te verspreiden, waardoor de diversiteit in de vegetatie verbetert. Het maaisel wordt afgevoerd.

Er wordt gekozen naar zo min mogelijk maaien per jaar, maar in ieder geval twee keer in mei en begin september, waarbij het maaisel wordt afgevoerd.

jan feb mrt apr mei jun jul aug sep okt nov dec

Onderhoudsperiode: **groen** optimaal, **blauw** optioneel, **grijs** liever niet

Figuur 14, Beheerplanning kruidenrijk grasland

Om voldoende dekking en voedsel te behouden bestaat de voorkeur om sinusbeheer uit te voeren. Hierbij worden per maaibeurt plekken niet gemaaid langs de randen en het kruidenrijke veld rondom het theater.

Probleemonkruiden, onder andere: berenklaauw, Japanse Duizendknoop en ongewenste houtsoorten, onder andere: Amerikaanse vogelkers, worden pleksgewijs op natuurlijke wijze bestreden zonder gebruik van chemische middelen. Dit wordt deels machinaal gedaan en deels handmatig waarbij rekening wordt gehouden met bestaande, blijvende soorten en sporen.

5.2.2 Dennen- eiken beukenbos

Om een gevarieerde houtopstand langs de randen te realiseren wordt afhankelijk van de groeisnelheid gestart met dunnen, waarbij open plekken worden gerealiseerd om natuurlijke verjonging een kans te geven. Daar waar mogelijk blijft het gedunde hout liggen. Dit draagt bij aan het aandeel dood hout in het bos, waarvan verschillende plant- en diersoorten profiteren. Tijdens het dunnen kan eens in de vijf tot acht jaar 10%-25% van de bomen worden verwijderd. Dat is beter voor de ondergroei dan elk jaar een paar bomen te verwijderen. Er wordt op verschillende plekken in verschillende mate gedund. Op lange termijn zal door selectief ingrijpen de variatie in het bos worden bevorderd. Dode bomen blijven staan zo lang ze geen gevaar opleveren voor recreanten. Ze vallen na zo'n 10 tot 20 jaar uit zichzelf om. Tot die tijd zijn ze van groot belang voor dieren die in holten leven, zoals spechten, uilen, holenduiven, eekhoorns en boomkruipers.

Bij de nieuw aan te leggen overgang zones en natuurlijke hagen wordt na 3 à 5 jaar begonnen met het snoeien. Om de drie tot vijf jaar (afhankelijk van de groeisnelheid) wordt 1/3 van de mantelvegetatie gedund als onderdeel van natuurlijk bosbeheer. Er kan ook worden gekozen om minder te dunnen en meer te snoeien, afhankelijk van de plek en het beoogde resultaat. Bij het dunnen worden de struiken kort boven de grond (10-20 cm) afgezet. Er wordt gedund in het rustseizoen van de flora (oktober – maart) en de niet tijdens het broedseizoen van vogels. Het resultaat zijn natuurlijke overgangszones waardoor toegang voor recreanten wordt voorkomen. Daarnaast natuurlijke hagen die er verzorgd uitzien en een plek zijn waar dieren kunnen schuilen, eten en nesten.

Vrijkomend hout wordt deels zoveel mogelijk verwerkt tot houtrillen, bij voorkeur aan de hoger gelegen zuidelijke erfgrens waar natuurlijke afscheiding tussen de percelen van de omwonenden worden gemaakt. Hiervan profiteren daarnaast vele kleine zoogdieren en vogels.

5.2.3 Poel

De poel in het Doornse Gat zal tussen 1 oktober en 1 april minstens een waterdiepte krijgen van minstens 0,5 meter in de natte periode. De poel wordt periodiek onderhouden. Schoningswerkzaamheden worden uitgevoerd tussen 1 september en 15 oktober. Er wordt geen water onttrokken aan de poel en er worden geen chemische bestrijdingsmiddelen of meststoffen gebruikt in de buurt van de poel. In de poel mag geen vis uitgezet worden en er mogen geen eenden/ganzen in gehouden of gelokt worden. De oever van de poel is begroeid met inheemse plantensoorten met een bedekking van minimaal 60%.

Figuur 15, Beheerplanning poel

5.2.4 Solitaire bomen

De bomen worden gemiddeld eenmaal per 6 jaar gesnoeid. Bij oudere bomen kan het snoeien zich beperken tot het verwijderen van dood hout. Na het snoeien beslaat de blijvende kroon altijd minimaal tweederde deel van de lengte van de boom. Snoeiwerkzaamheden worden alleen verricht buiten het broedseizoen en bij voorkeur in het rustseizoen van de flora.

5.2.5 Leefgebied Zandhagedis

Jaarlijks (afhankelijk van de groeisnelheid) worden de open door zon beschenen plekken gesnoeid en/of uitgedund en worden zaailingen bestreden, zodat de Noordhelling een aantrekkelijke plek blijft voor de populatie zandhagedissen.

5.3 Beheersmaatregelen evenementen

5.3.1 Preventief

Bescherming terreinen

Bij het plaatsen van de objecten wordt rekening gehouden met de verharde rijroutes op het recreatie terrein, het niet beschadigen van bomen of wortels (evt. inpakken), het beschermen van het grasveld indien nodig (plaatsing van rijplaten) en de draaicirkels van de wielen (grasbanden – manitous).

Alle objecten worden zoveel mogelijk buiten de kroonprojectie van bomen geplaatst.

Er worden geen objecten bevestigd aan bomen.

Eventuele aggregaten worden niet onder bomen, in een lekbak geplaatst.

Vooraf wordt in het gebied gekeken of er op de evenementenlocatie dierenholen of nesten zijn en indien dat zo is dan wordt hier met de indeling van het terrein rekening mee gehouden zodat verstoring wordt voorkomen.

Voor het parkeren worden zoveel mogelijk de verharde parkeervakken in het terrein gebruikt. Indien dit onvoldoende plekken oplevert dan worden parkeerterreinen aangewezen op de droge zandondergrond in het terrein. In dat geval wordt ook altijd gebruik gemaakt van parkeerbegeleiders die bezoekers helpen bij het goed en veilig parkeren en het terreinbeheer.

5.3.2 Repressief

Wanneer door evenementen intensief gebruikte velden onverhoopt toch beschadigd zijn en niet voldoen aan de normen zullen deze hersteld worden door middel van rust, doorzaaien en uitgesteld maaien.

Hiertoe zijn alle velden afzonderlijk af te sluiten.

6 Bijlagen

Inrichtingstekening

Eelerwoude

Op weg naar 100% natuurinclusief ♦